Ignacy Jan PADEREWSKI

1860-1941

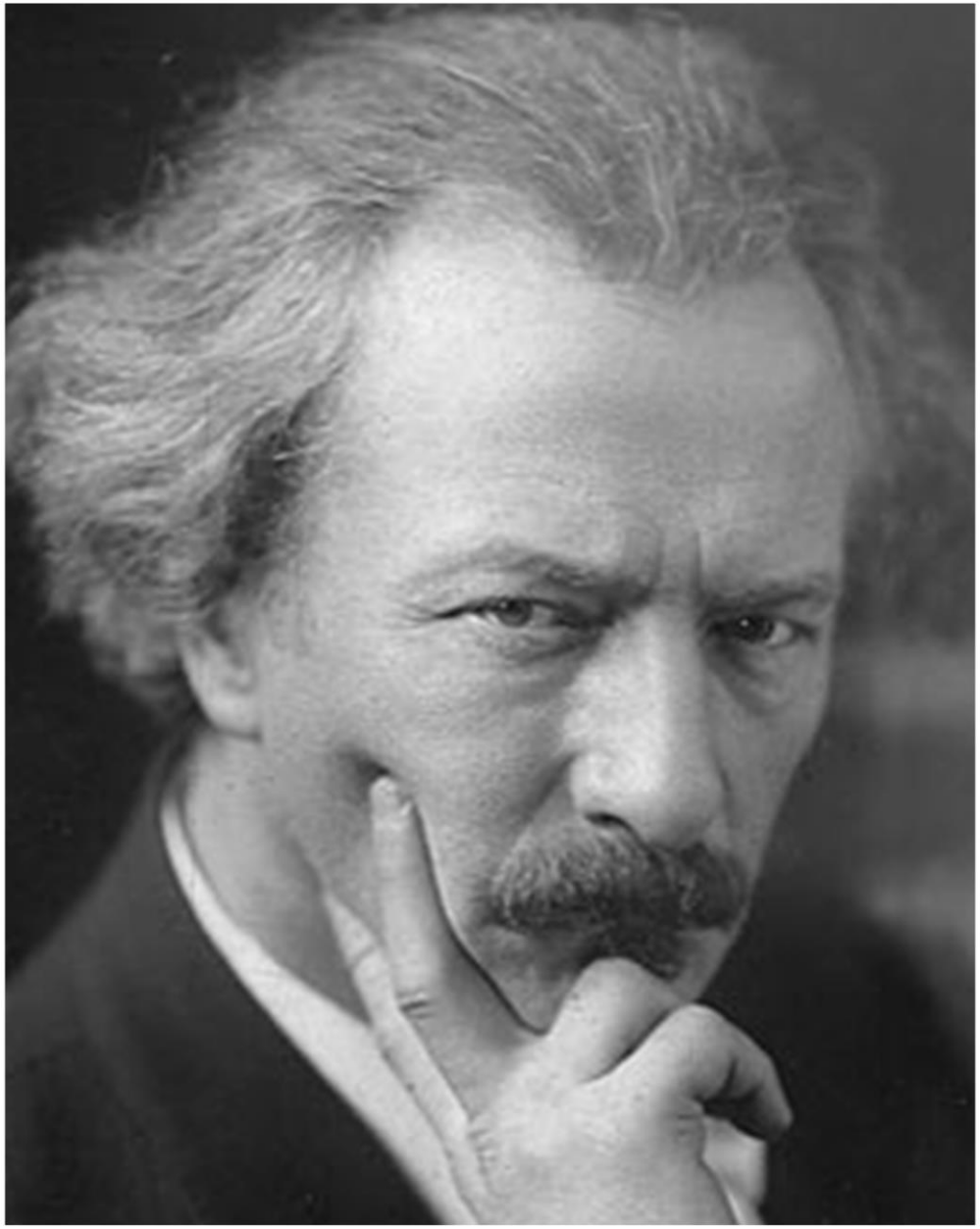

- Artysta
- Filantrop
- Gwiazda
- Kompozytor
- Mąż Stanu
- Mecenas sztuki
- Minister
- Mówca
- Pianista wirtuoz
- Poliglota
- Polityk

Pooglądaj uważnie dokument o I.J. Paderewskim

https://www.youtube.com/watch?v=3I4stqP9D-Q

- Był wyjątkowo bystrym dzieckiem, żywo zainteresowanym muzyką.
- Z początku pobierał nauki w domu, jednak w wieku lat dwunastu przyjęto go do **warszawskiego konserwatorium muzycznego, alma mater Chopina**.
- Naukę w tej szkole rozpoczął sześć lat później, w **1878 r.**, w klasie fortepianu.

Edukacja muzyczna

Ojciec, powstaniec styczniowy, doceniając talent muzyczny syna, posłał go do **Instytutu Muzycznego w Warszawie**, gdzie w klasie fortepianu uczył się najpierw u **Jana Śliwińskiego**, a następnie u Juliusza Janothy i Henryka Komana. Zasad muzyki u Karola Studzińskiego, a harmonii i kontrapunktu u **Gustawa Roguskiego** (niegdyś ucznia H. Berlioza).

Jako trzynastolatek grywał w szkolnej orkiestrze na puzonie i w duecie fortepianowym z Antonim Rutkowskim. W kolejnych latach koncertował z kolegami – skrzypkiem i wiolonczelistą - po miastach Rosji i Polski, a w miejscowościach uzdrowiskowych jako akompaniator skrzypka Władysława Górskiego.

Praca w Konserwatorium

- W 1878 roku po otrzymaniu dyplomu Konserwatorium młodemu muzykowi (okazał się najlepszym ze wszystkich absolwentów) zaproponowano pracę w w charakterze nauczyciela fortepianu.
- Okazał się wytrawnym nauczycielem, choć pracy pedagogicznej nie lubił.

w wirze pracy…

- Paderewski utrzymywał się grając na przyjęciach, komponując i wykonując własne utwory, a także udzielając lekcji gry. Pomimo zachwytów otoczenia, sam twierdził, iż musi jeszcze wiele się nauczyć.
- W tym okresie potrafił ćwiczyć nawet po 12 godzin dziennie!

PIERWSZE SUKCESY KOMPOZYTORSKIE

Paradoksalnie, w trakcie długiego i bardzo produktywnego życia, I. J. Paderewski nie miał za wiele czasu na komponowanie.

Podczas studiów w Warszawie, Berlinie i Wiedniu w latach 1880-tych ukazało się drukiem wiele jego miniatur fortepianowych, w tym:

-***Tańce polskie*** **op. 5,**

-***Pieśni wędrowca*** **op. 8** i

-***Humoreski koncertowe*** **op. 14** (ze słynnym *Menuetem*).

Wielka Helena

- Kraków, 3 października 1884 r. Po raz pierwszy w swojej dopiero co rozpoczętej karierze Ignacy Paderewski gra przy pełnej sali. Dochód z występu ma umożliwić mu wyjazd do Wiednia i studia u słynnego **Teodora Leszetyckiego**. Ten decydujący o losie wirtuoza koncert zawdzięcza pierwszej z długiego szeregu dobrych wróżek: **aktorce Helenie Modrzejewskiej**.
- Pierwsza dama polskich teatrów, którą spotkał podczas wakacji w Tatrach, użycza swojej sławy na rzecz rodzącego się talentu. Wystarczy jej nazwisko na szczycie afisza i bilety są wyprzedane. Ona recytuje teksty, on gra na fortepianie, czar działa.
- Wiedeń staje się rzeczywistością.

Koncert fortepianowy

Ostatnim i najbardziej znanym utworem młodego Paderewskiego jest jego ***Koncert fortepianowy*** **a-moll op. 17**, zadedykowany jego profesorowi Teodorowi Leszetyckiemu i wykonany po raz pierwszy we Wiedniu w 1889.

https://www.youtube.com/watch?v=Xspb0ydl32w

Pomiędzy emocjami a wirtuozerią

Showman

Niezwykle ważna była także prezencja sceniczna Paderewskiego.

Był wysoki i szczupły, miał długie ręce i duże dłonie, a także przykuwającą uwagę urodę rude, kręcone włosy, długie i rozpuszczone, błękitne oczy o opadających powiekach i idealnie uformowane męskie rysy twarzy.

Na wczesnych fotografiach widać jego pewność siebie i romantyczną charyzmę.

Paddymania

Po swoim debiucie w paryskiej **Salle Erard** w 1888 r. i niepewnym starcie w Londynie w 1890 (po jego koncercie w **St. James Hall** szczególnie zjadliwi krytycy angielscy ochrzcili go mianem "kowala fortepianu" przez impet, z jakim uderzał w klawisze), Paderewski odbył trasę koncertową po całej Anglii i dosłownie zawojował publiczność.

Uznanie krytyków przyszło niedługo potem.

- Wielkim sukcesem okazało się jego pierwsze tournée po Stanach Zjednoczonych w latach 1891–1892, na które Paderewski zmuszony był się udać z powodu kłopotów finansowych. Na stałe zamieszkał w USA.
- Zyskał sobie ogromną popularność, nazywany był **„największym ze wszystkich”, „mistrzem”, „królem pianistów”, „czarodziejem klawiatury”.**
- Podczas koncertowania w USA odniósł kontuzję dłoni, myślał nawet o zakończeniu kariery. Sprawność dłoni przywrócił mu Friedrich Lange – pionier niemieckiej chirurgii w Stanach.

Artysta regularnie koncertował w Ameryce, w swojej 50-letniej karierze pianisty przemierzył ten kontynent ponad 30 razy.

Obieżyświat

Tournée po Stanach Zjednoczonych stało się wielkim sukcesem pod względem i finansowym. Od tego momentu rozpoczęła się jego wieloletnia kariera wirtuozowska.

W swym koncertowym życiu grał on: w prawie wszystkich krajach Europy, obu Ameryk, Afryce (1912), Australii (1904).

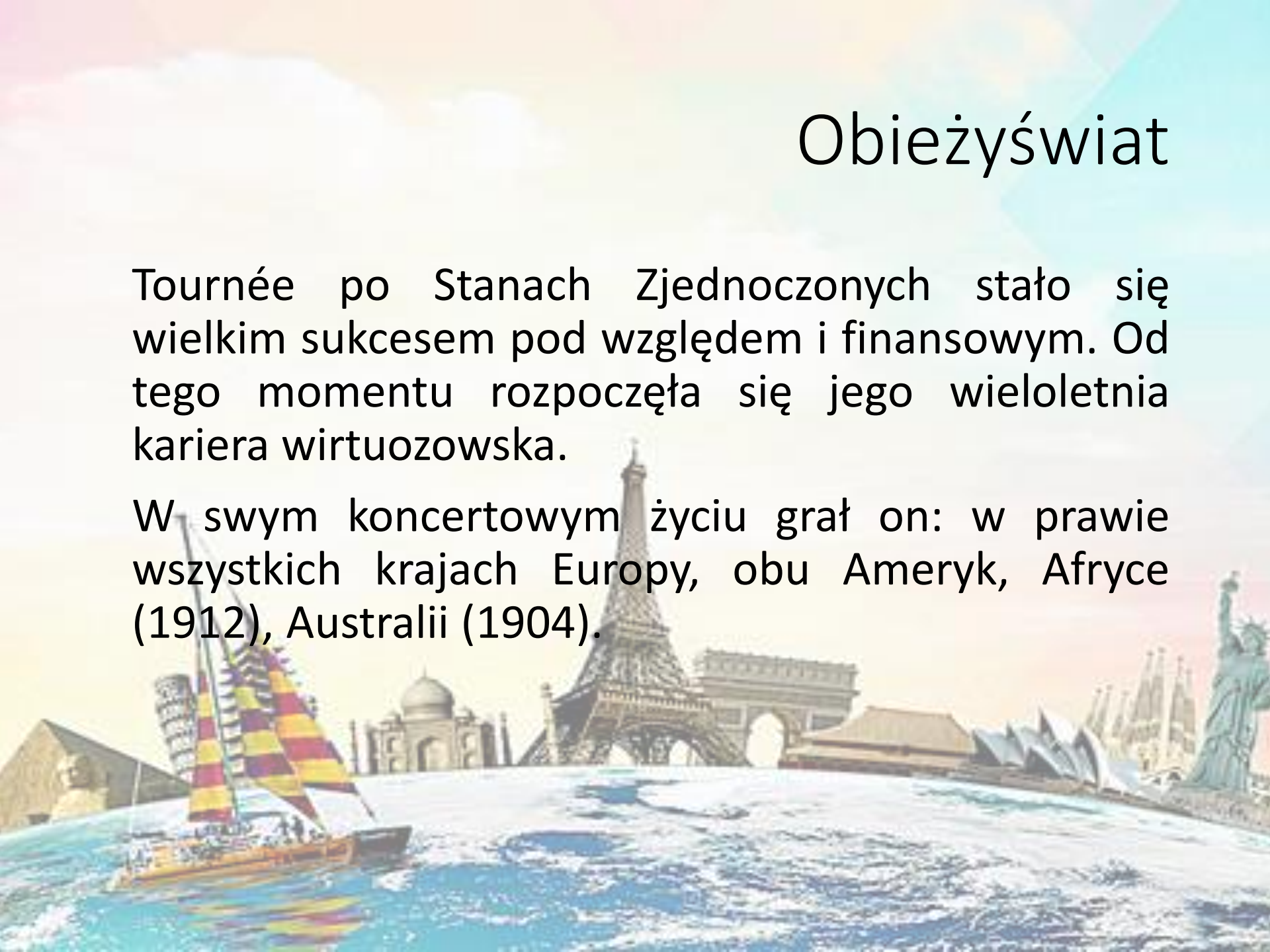

Tytan pracy

Paderewski jeździł własnym wagonem z kilkoma instrumentami, by podczas tych długodystansowych podróży móc ćwiczyć i komponować, ale także dlatego, że zdawał sobie sprawę, że aura ekstrawagancji i splendoru przyciągała amerykańską publiczność. Dokądkolwiek przybywał, jego pociąg był witany przez oficjalne delegacje i tłumy adorujących fanów, które eskortowały go do samej hali koncertowej.

Wjazd Ignacego J. Paderewskiego do Poznania, 26 XII 1918 r.; AAN, Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, sygn. 745

Był niezwykle hojny dla swojej publiczności, bisował godzinami, na Targach Światowych w Chicago w 1893 r. wystąpił za darmo.

Regularnie brał udział w lokalnych imprezach charytatywnych.

Harmonogram artysty zazwyczaj był bardzo napięty, w trakcie jednej z amerykańskich tras dał 60 koncertów w 90 dni.

- Poza utworami fortepianowymi, Paderewski pozostawił też kilka cykli pieśni na głos z fortepianem do słów Adama Asnyka (*Cztery pieśni* op. 7 z 1886 r.), Adama Mickiewicza (*Sześć pieśni* op. 18 z 1894 r.), i Catulle Mendes'a (*Dwanaście pieśni* op. 22 z 1903 r.).

- Lata pierwszej wojny światowej Paderewski spędził przemierzając Amerykę z recitalami i patriotycznymi przemowami na rzecz niepodległości Polski.

Centrum Paderewskiego

Pragnienie domu ziściło się dla I.J. Paderewskiego w postaci zakupionego w „Królestwie Galicji i Lodomerii”, majątku Kąśna Dolna, liczącym ponad 1100 ha. Miał on być letnią rezydencją, własnym, rodzinnym gniazdem Paderewskiego, w którym od początku zamierzał zamieszkać ze swą drugą żoną – Heleną.
http://www.paderewski.tarnow.pl/16,Dwor.html

Riond-Bosson

Osiedliwszy się w 1897 roku w Morges, z tej oazy spokoju uczynił centrum swojego życia i swoich niezliczonych aktywności, wyciskając piętno na całym regionie zarówno malowniczym towarzystwem, które przyciągał, jak i wyjątkowymi wydarzeniami muzycznym, którymi obdarzał melomanów.

W 1913 roku Paderewski osiedlił się w Ameryce a letnie miesiące spędzał w Szwajcarii.

Pomnik

- Miarą patriotyzmu i ukochania ojczystego kraju stało się ufundowanie przez mistrza Paderewskiego i podarowanie narodowi polskiemu Pomnika Grunwaldzkiego.

- Pomnik odsłonięto 15 lipca 1910 roku w Krakowie. Autorem pomnika był polski rzeźbiarz Antoni Wiwulski.
- Słynne stały się słowa Paderewskiego wygłoszone w czasie uroczystości: **'Nie dać się ruszyć z ziemi, z wiary, z języka, z ducha polskiego. Stać murem aż przyjdzie odrodzenie**'.

Działalność niepodległościowa

NAJPIERW OJCZYZNA, POTEM SZTUKA…

- Gdy podjął się misji bycia politykiem, chcąc działać na rzecz pokoju i odzyskania przez Polskę niepodległości, wielcy tego świata z pełnym szacunkiem dla tego męża stanu mówili o nim, że żaden kraj nie mógłby życzyć sobie lepszego obrońcy.
- W odezwie do Polonii amerykańskiej pisał:

„Myśl o Polsce wielkiej i silnej, wolnej i niepodległej była i jest treścią mego istnienia, urzeczywistnienie jej było i jest jedynym celem mego życia”.

Mało było w polskiej historii postaci tak barwnych, a równocześnie tak zasłużonych dla kraju, jak Ignacy Jan Paderewski. To on, obok Józefa Piłsudskiego – twórcy legendarnych Legionów i Naczelnika Państwa – odegrał najważniejszą, choć inną rolę przy odradzaniu się Polski po 129 latach niewoli.

Dzięki Paderewskiemu prezydent Stanów Zjednoczonych Woodrow Wilson złożył 22 stycznia 1917 znamienną deklarację:

Uważam to za rzecz pewną, że mężowie stanu wszędzie zgodni są co do tego. iż powinna istnieć zjednoczona, niepodległa i samodzielna Polska.

W ten sposób sprawa Polski stanęła na forum międzynarodowym i odtąd miała być jednym z istotnych problemów światowej polityki, aż do ostatecznego rozwiązania w traktacie wersalskim.

Washington

- Dzięki przyjaźni z pułkownikiem Edwardem House'em, najważniejszym doradcą prezydenta Woodrowa Wilsona do spraw międzynarodowych i w owym czasie szarą eminencją Waszyngtonu, Paderewski dotarł do Białego Domu, gdzie wcześniej był kilkakrotnie gościem jako wirtuoz pianista. Przedstawił prezydentowi swój plan nowej mapy Europy z restytucją Polski.
- Ponieważ Wilson był intelektualistą, byłym rektorem Uniwersytetu Princeton, człowiekiem szlachetnych idei, a nie tylko wyrachowanym politykiem, Paderewskiemu udało się go przekonać do swojego planu. **Wilson za namową House'a podjął decyzję – warunek odrodzenia Polski wstawił jako trzynasty punkt swojej rezolucji na konferencję pokojową mocarstw w Wersalu** pod Paryżem. Rozpoczęła się ona w styczniu 1919 r.

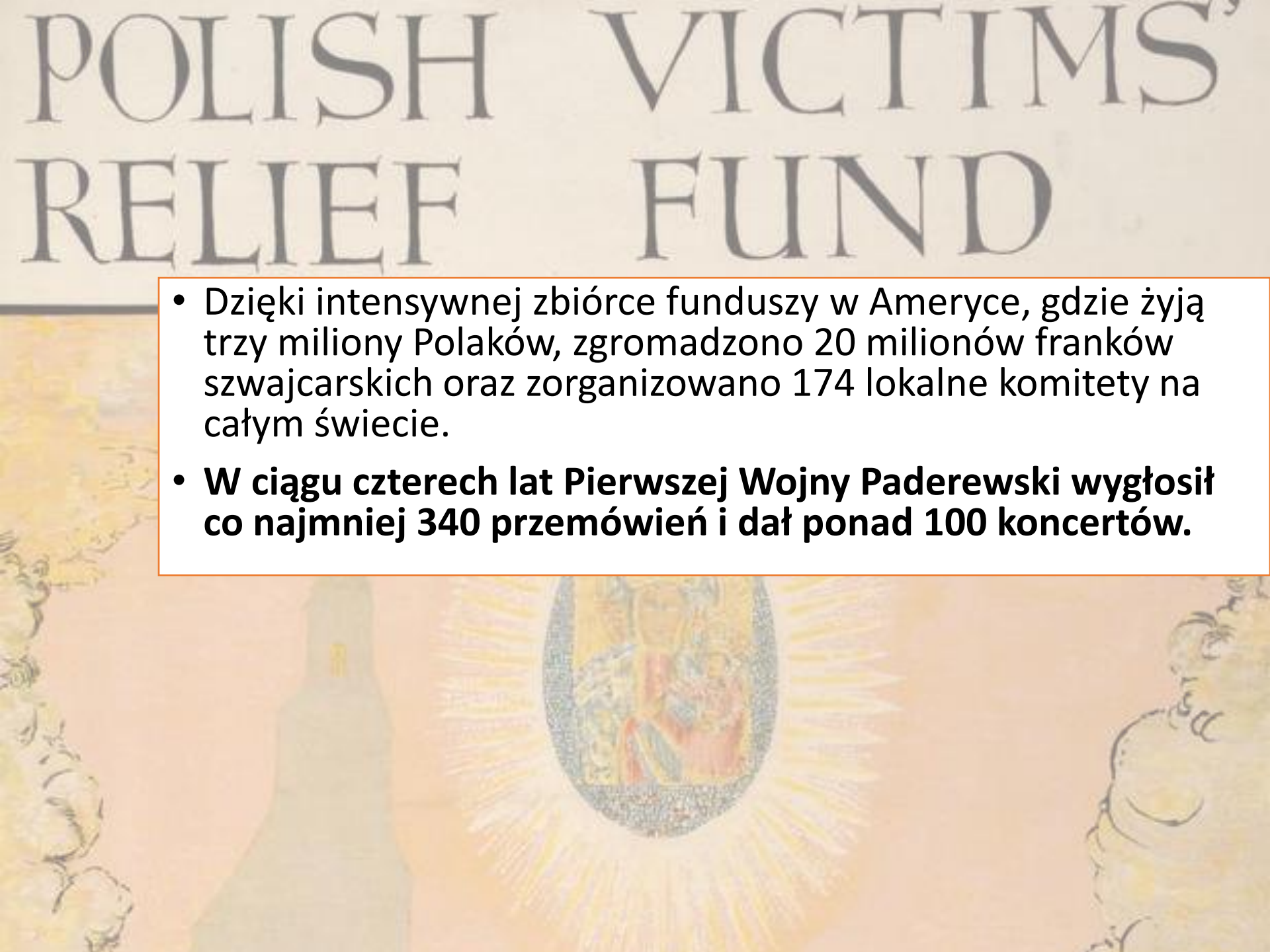

- Dzięki intensywnej zbiórce funduszy w Ameryce, gdzie żyją trzy miliony Polaków, zgromadzono 20 milionów franków szwajcarskich oraz zorganizowano 174 lokalne komitety na całym świecie.
- **W ciągu czterech lat Pierwszej Wojny Paderewski wygłosił co najmniej 340 przemówień i dał ponad 100 koncertów.**

Premier

- 1 stycznia 1919 roku Paderewski wyjechał do Warszawy, a **14 stycznia tegoż roku Józef Piłsudski mianował go premierem pierwszego polskiego rządu** (na tym stanowisku pracował prawie rok).

- Czynną działalność polityczną zakończył w 1922 roku i w tym samym roku wrócił do fortepianu. Powrót Paderewskiego-pianisty amerykańska publiczność przyjęła z ogromnym entuzjazmem.

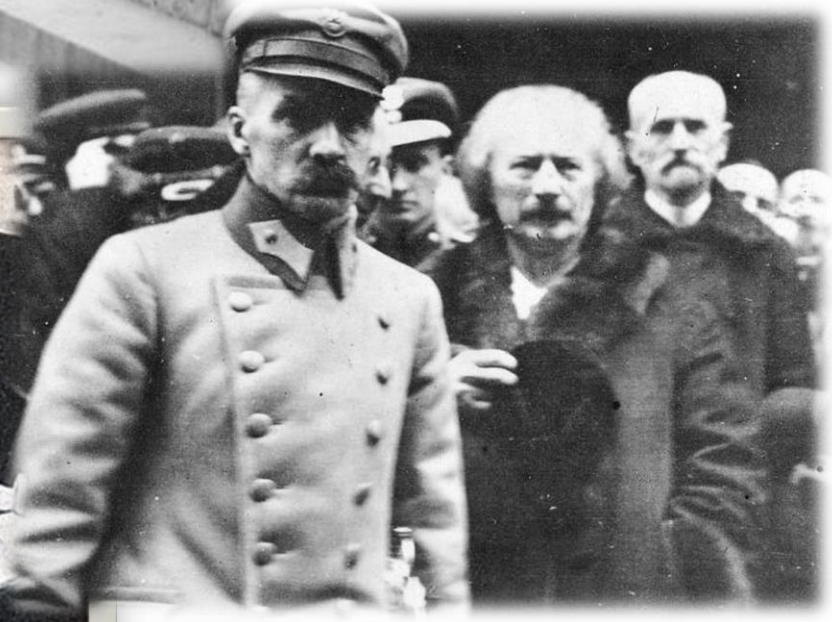

W międzywojniu

Po uzyskaniu poparcia od Prezydenta Wilsona i po zawieszeniu działań wojennych Paderewski przez rok sprawował urząd Premiera Drugiej Rzeczpospolitej i podpisał traktat wersalski w imieniu Polski.

Paderewski był także delegatem do Ligi Narodów ale w roku 1922 zrezygnował ze wszystkich politycznych funkcji i ponownie oddał się karierze koncertowej.

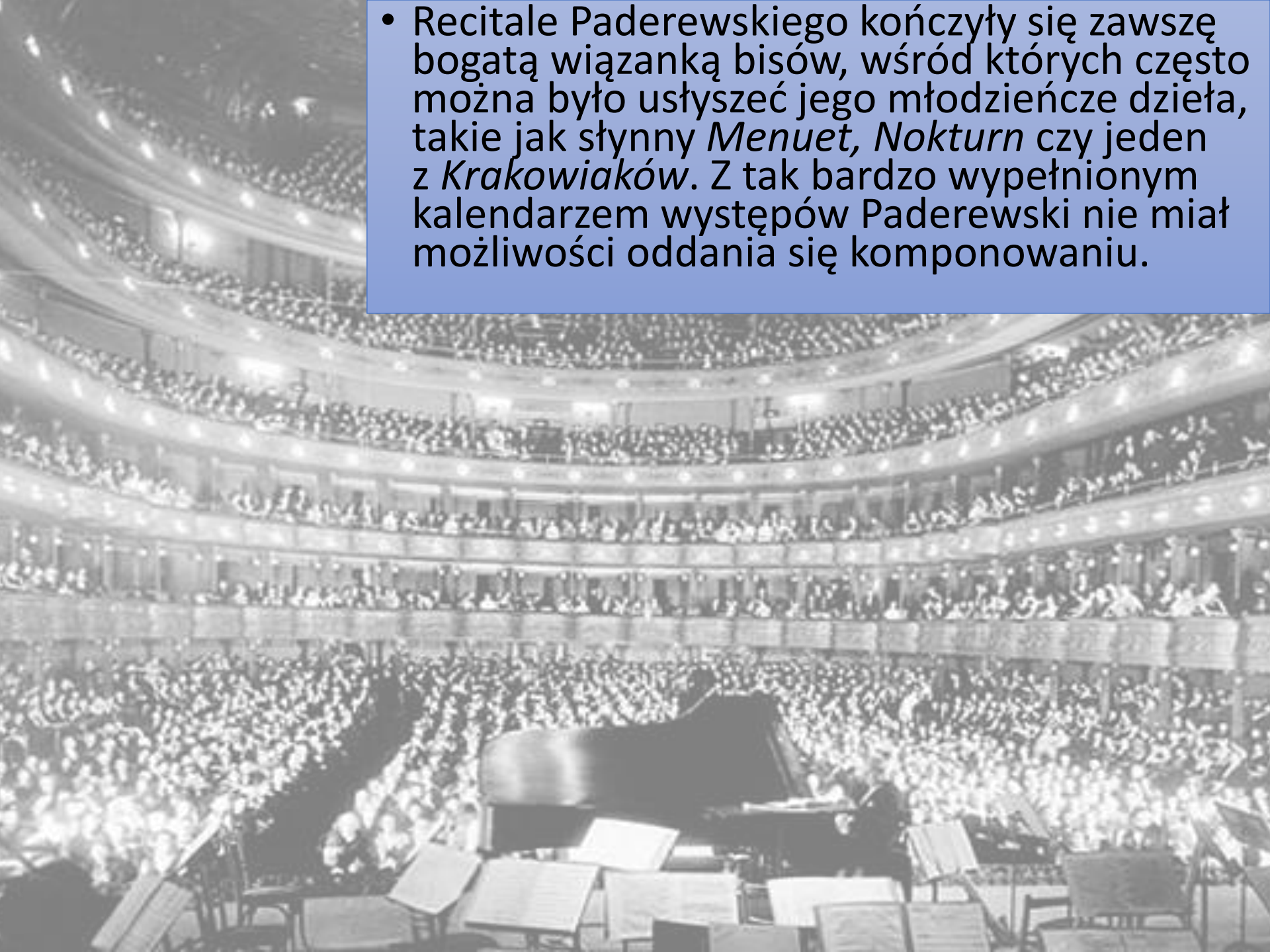

- Recitale Paderewskiego kończyły się zawszę bogatą wiązanką bisów, wśród których często można było usłyszeć jego młodzieńcze dzieła, takie jak słynny *Menuet, Nokturn* czy jeden z *Krakowiaków*. Z tak bardzo wypełnionym kalendarzem występów Paderewski nie miał możliwości oddania się komponowaniu.

W latach 1937-1940 sędziwy pianista wraz z Ludwikiem Bronarskim i Józefem Turczyńskim pracował nad redakcją **Dzieł wszystkich Fryderyka Chopina**.

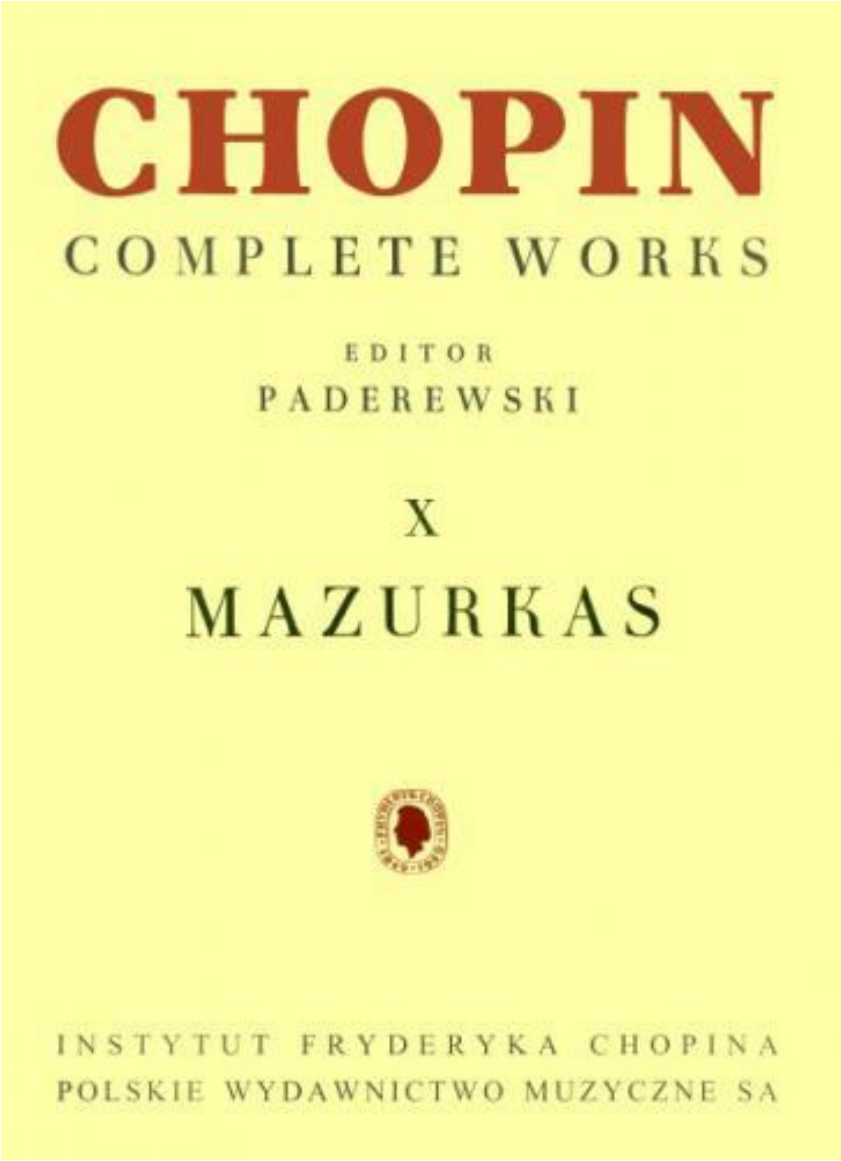

Śmierć

- 29 czerwca 1941 roku w pokoju hotelowym Hotelu Buckingham na Manhattanie Paderewski zakończył swe pracowite życie (zapalenie płuc).
- Po śmierci odznaczony krzyżem Virtuti Militari pochowany został na cmentarzu zasłużonych w Arlington.

Cytaty

- ***„Niczego nie pragnę – mówił- tylko tego, aby moje zdrowie i mój majątek, jaki zebrałem, wystarczyły do dożycia chwili, w której się przekonam, że dopomogłem do uratowania Polski i postawienia Jej na należytym szczeblu wśród narodów świata. Niech zostanę wówczas bez centa. Wystarczy mi, gdy Polskę szczęśliwa oglądać będę.”***

Każdy człowiek powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że dobre i trwałe wyniki osiągnąć można jedynie drogą krótkich, lecz ciągłych, codziennych wysiłków. Jednorazowy wysiłek jest kompletnie jałowy. Prawdziwą umiejętność zarówno w nauce i w sztuce, jak i w każdych innych zajęciach, zdobyć można tylko codzienną pracą i codziennym wysiłkiem. I to jest bezwzględnie pewne.